

Сучасні механізми фінансування проектів в управлінні інвестиційно-інноваційним забезпеченням підприємств

Оксана Кириченко

*д.е.н., професор кафедри управлінських технологій,
ВНЗ «Університет економіки та права «КРОК», м. Київ, Україна,
e-mail: OksanaKS@krok.edu.ua,
ORCID: 0000-0001-5244-8323*

Сучасний стан підприємств та необхідність впровадження процесів їх розвитку, оновлення на засадах реалізації проектів, впровадження нових технологій та інновацій потребує значних інвестиційних ресурсів, яких сьогодні в Україні недостатньо. Щодо прямих інвестицій вони в першу чергу спрямовуються на інвестування в основні фонди, активи, техніко-технологічні потужності, а не в створення нематеріальних активів та здійснення високо-ризикових інноваційних розробок. Досвід провідних країн світу свідчить, що найбільш ефективними інвесторами в інноваційному розвитку національної економіки можуть виступати саме вітчизняні інвестори – юридичні та фізичні особи. Питання в іншому, яким чином акумулювати та залучити ці роздрібнені, незначні за кожним окремим суб'єктом, але вагомі за загальним обсягом та перспективами залучення, інвестиційні ресурси. Це важливе питання, безперечно є питанням формування та впровадження механізмів венчурного фінансування проектів в управлінні інвестиційно-інноваційним забезпеченням підприємств сфери ІТ, бізнесом, в умовах відновлювальної економіки що мають пріоритетне та важливе значення.

Дослідження теоретико-методичних засад та практичних питань формування механізмів венчурного фінансування в управлінні інвестиційно-інноваційним забезпеченням підприємств сфери ІТ, бізнесом вивчалось у працях провідних зарубіжних та вітчизняних науковців.

За визначенням О. Кузьміна, І. Літвін під венчурним капіталом розуміють довгострокові прямі інвестиції, що мають пайовий характер та вкладаються інституціональними та індивідуальними інвесторами на тривалий період в розвиток новостворених інноваційних підприємств [1].

За дослідженням А. Поручника Л. Антонюк венчурний капітал визначається як система відносин між суб'єктами венчурного підприємництва, що забезпечує акумулювання вільних коштів вкладників та їх подальше спрямування [2].

У працях О. Джусова зазначено, що основним напрямком на який спрямовується венчурний капітал є фінансування підприємств зорієнтованих на створення та впровадження інновацій [3].

Венчурний капітал зосереджується акумулюється в венчурних фондах, що одночасно акумулюють та розподіляють, через діяльність венчурних управляючих компаній, залучені ресурси [4]. За узагальнюючим визначенням венчурне фінансування є гібридною формою забезпечення інноваційних підприємств інвестиціями який поєднує найбільш ефективні функції в діяльності

ринків капіталу та банків [5]. Отже, венчурні інвестиції є сучасним ефективним механізмом інвестиційної діяльності який дає можливість вирішувати широкий комплекс завдань інвестиційного забезпечення створення та впровадження інновацій, розвитку інноваційних підприємств від здійснення фундаментальних та прикладних досліджень до створення нових та впровадження продуктів та процесів.

Потреба інвестиційних ресурсах актуалізує питання створення нових організаційних механізмів фінансування інноваційного розвитку. Як свідчить досвід провідних країн світу, найбільш ефективним інструментом фінансового ринку спрямованим на інвестування в інноваційний розвиток є механізм венчурного фінансування. Впровадження механізму венчурного фінансування інвестиційно-інноваційної діяльності підприємств сфери ІТ, бізнесу в умовах відновлювальної економіки потребує організаційного забезпечення формування та здійснення венчурної діяльності, що включатиме комплекс інструментів спрямованих на безпосередню організацію та забезпечення функціонування ринкових та державних інститутів а також інфраструктури венчурного інвестування в країні. Серед інструментів організаційного забезпечення слід зазначити необхідність створення, формування самих інформаційних баз підприємств, що здійснюють інноваційну діяльність і створення Єдиного Державного банку інноваційних проектів розвитку промисловості, які стали б не лише єдиними реєстрами проектів, але й базою, якою могли б скористатися промислові підприємства з метою впровадження, в межах своїх галузей, тих чи інших інноваційних розробок. Це дало б можливість по-перше поєднати розробників, інтеграторів та підприємства, що впроваджують та комерціалізують інновації, а по-друге надало би можливості до швидкої та ефективної комерціалізації інноваційних розробок, особливо в сфері процесних інновацій, а по-третє забезпечило б значну дифузю, поширення інноваційних розробок серед промислових підприємств в межах окремих галузей та на міжгалузевому рівні.

Сутність механізму венчурного фінансування полягає в акумулюванні фінансових ресурсів, відбору інноваційних проектів для подальшого фінансування, спрямування розміщення венчурних інвестицій та здійснення контролю за своєчасністю повнотою повернення вкладених інвестицій. Проте впровадження механізмів венчурного фінансування інноваційних проектів спрямованих на розвиток підприємств в умовах відновлювальної економіки та цифровізації, впровадження нових цифрових технологій має певні відмінності від загального механізму венчурного фінансування пов'язані, як вже зазначалося, із факторами створення та впровадження нових технологій промислового призначення на радикально нових технологіях, що на мікрорівні підприємств мають тривалий термін окупності та є як матеріальними так і нематеріальними активами підприємств, що зменшує ризики та збільшує термін окупності даних інвестицій; та виводить виробничі потужності промислового комплексу країни на новий техніко-технологічний рівень, а тому має загальноекономічне та

загальнодержавне значення. Невід'ємними елементами механізму венчурного фінансування є формування та застосування важелів стимулювання та регулювання такої діяльності та застосування сучасних методів та інструментів управління.

Важливого значення, в аспекті розвитку венчурного руху в країні, має наявність фахівців-менеджерів здатних організувати, запланувати та здійснювати венчурну діяльність на різних ділянках та в різних організаціях, що приймають участь в венчурному фінансуванні.

Узагальнюючи зазначимо що впровадження венчурного фінансування проектів в управлінні інвестиційно-інноваційним забезпеченням підприємств сфери ІТ, бізнесом, в умовах відновлювальної економіки потребує формування та впровадження механізму такого фінансування, оскільки саме цей механізм є основоположним економічним інструментом, що ефективно застосовується економічно розвиненими країнами для впровадження інновацій та здійснення ефективних індустріальних змін.

Ключові слова: управління, інвестиційно-інноваційне забезпечення, підприємства, механізми, венчурне фінансування, проекти.

Список використаних джерел

1. Кузьмін, О., Літвін, І. (2009). *Венчурні організації в машинобудуванні: види та тенденції розвитку. Актуальні проблеми економіки. №1(91). С. 126-135.*
2. Поручник, А., Антонюк, Л. (2000). *Венчурний капітал: зарубіжний досвід та проблеми становлення в Україні: монографія. Київ : КНЕУ. 172 с.*
3. Джусов, О. (2009). *Інноваційний розвиток світової економіки: інвестиційний аспект: монографія. Донецьк: Юго-Восток. 278с.*
4. Кириченко, О. (2021). *Інвестиційно-інноваційне забезпечення промисловості України в умовах Четвертої промислової революції: монографія. К.: Університет КРОК. 368 с. <https://dspace.krok.edu.ua/items/5559b91b-394d-45bb-b57b-1b5352fc1d80>*
5. Кисіль М. (2009). *Інвестиційне забезпечення розвитку аграрного виробництва та сільських територій. Менеджмент. №11. С. 225-230.*